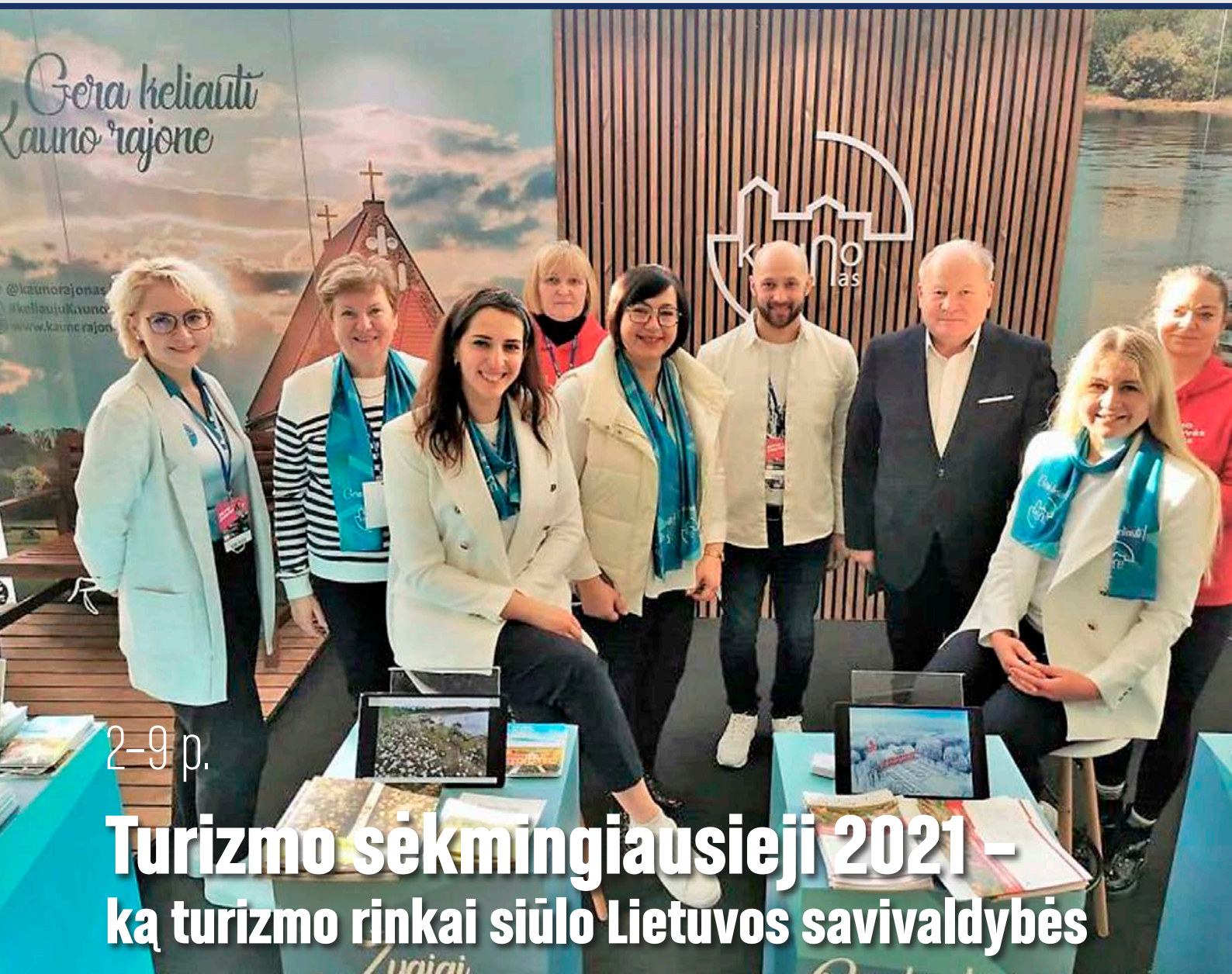

Savivaldybių žinios

Nr. 2 (902) 2022 m. vasario 12 d. Išeina šeštadieniais

LIETUVOS SAVIVALDYBĖS 2022

2-9 p.

Turizmo sėkmingiausieji 2021 – ką turizmo rinkai siūlo Lietuvos savivaldybės

Pandemija suaktyvino vietinį turizmą. Tai patvirtino Kauno rajono savivaldybės Turizmo ir verslo informacijos centro komanda, kuri Vilniuje, LITEXPO parodų rūmuose, pristatė pakaunės krašto turizmo galimybes ir paslaugas. Parodą aplankęs rajono meras Valerijus Makūnas (*trečias iš dešinės*) domėjosi tvaraus ir saugaus turizmo plėtojimo galimybėmis, smalsavo, ką turizmo rinkai siūlo kitos savivaldybės.

VIENĄ OPIAUSIŲ PROBLEMŲ – BRANGSTANTI ENERGIJA IR STRINGANTI KVARTALINĖ RENOVACIJA	10–12 p.
IŠMANUSIS MIESTAS 8	16–17 p.
MAŽA SAVIVALDYBĖ REFORMŲ SKERSVĖJUOSE	18–19 p.
SUSIPAŽIKIME: ELEKTRŲ ŽIBURIAI 2021	28–29 p.

TURIZMO SĖKMINGIAUSIEJI 2021

Antrą kartą iš eilės vietinių turistų simpatijos vėtrungė „Metų turizmo objektas 2021“ atiteko Pakruojo dvarui.

Sausio pabaigoje didžiausios Baltijos šalyse turizmo parodos ADVENTUR 2022 atidarymo ceremonijos akcentu tapo „Turizmo sėkmingiausiųjų 2021“ apdovanojimai. Aukščiausių šalyje šios srities pasiekimą žyminčių vėtrangių nusipelnčius projektus, asmenybes ir idėjas 17-ąją kartą išsiaiškinti padėjo rekordiška daug žmonių – per 27 tūkst. Tradicinę kategorijų 7-uką papildė nominacija už metų turizmo inovacijas – rinkimus inicijuojanti Nacionalinė turizmo skatinimo agentūra „Keliauk Lietuvoje“ nutarė pagerbti tuos, kurie pastaruosius sektoriaus iššūkius paverė didžiausiomis galimybėmis.

„Per pandemiją sugebėjome išauginti vietinį turizmą, o dabar turime bendrą uždavinį atstatyti užsienio turistų srautus. Tai padarysime tik sujungę valstybės, verslo ir savivaldybių pajėgumus“, – sakė ekonomikos ir inovacijų viceministras Vincas Jurgutis, sveikindamas laimėtojus rinkimuose, kurie vėl įvyko po pandemijos padiktuotos metų pertraukos.

Garbingus apdovanojimus drauge teikusi „Keliauk Lietuvoje“ Turizmo rinkų skyriaus vadovė Olga Gončarova, laikinai einanti direktoriaus pareigas, pasidžiaugė itin stipriai atsigavusiu vietiniu turizmu. 2021 m. rudenį pažinti Lietuvą keliaujant panorusių tautiečių buvo 26 proc. daugiau nei praėjusiais metais ir 16 proc. daugiau nei 2019 m. tuo pačiu laikotarpiu. „Šis augimas ir itin aktyvus visuomenės įsitraukimas į labiausiai sužibėjusių idėjų ir jų autorių palaikymą balsuojant puikiai iliustruoja, jog siekti pokyčių tikrai įmanoma pradėdant nuo savęs. Net tokiu aspektu kaip šalies turizmo vystymas ir tokiais kebliais atradimų keliaujant džiaugsmą apribojusiomis pandeminėmis aplinkybėmis“, – sakė O. Gončarova.

Daugumos kategorijų, įskaitant „Turizmo inovacijos 2021“ naujieną, pretendentes laimėti skelbė Lietuvos turizmo asociacijos ir kiti turizmo ekspertai. Turistinius objektus ar patirtis galėjo siūlyti kiekvienas keliaujantis. Antrą kartą iš eilės vietinių turistų simpatijos vėtrungė „Metų turizmo objektas 2021“ atiteko Pakruojo dvarui.

„Turizmo ambasadoriumi 2021“ tapo „Eurovizijoje“ dalyvavusi grupė „The Roop“, pasauliniu mastu sukėlusį geltoną bangą ir turėjusį tikslą pakviesti konkurso žiurovus aplankyti Lietuvą. Šalį pristatantys vaizdo klipai su muzikantais soc. tinkluose surinko daugiau nei 9 mln. peržiūrų, o Lenkijos, Jungtinės Karalystės, Vokietijos, Latvijos ir Estijos keliautojai itin susidomėjo Lietuva kaip turistine kryptimi.

Sėkmingiausias 2021 m. žiniasklaidos projektas, skatinantis keliones į Lietuvą arba Lietuvą – tinklaraštis „Vieškeliu dundant“, kurio autorė

Ada Alejūnaitė informatyviai ir vaizdžiai atskleidžia mažai žinomas, bet dėmesio vertas šalies vietas. Savomis lėšomis kuriamą turinį stebi kelių dešimčių tūkst. vartotojų auditorija nuo Lietuvos ir artimiausių kaimynų iki JAV, Jungtinės Karalystės, Vokietijos, Norvegijos, Prancūzijos.

Sėkmingiausias 2021 m. turizmo projektas garsinant Lietuvą užsienyje – savironiška ir nusistovėjusias tradicijas laužanti Vilniaus turizmo ir verslo plėtros agentūros „Go Vilnius“ kampanija „Vilnius: amazing wherever you think it is“ (liet. „Vilnius – nuostabus, kur bebūtų“), kuri jau triumfavo ir prestižinių tarptautinių apdovanojimų konkursuose, o kampanijos klipas buvo pripažintas geriausiu pasaulyje miestų kategorijoje reklamos apdovanojimuose „CIFFT Circuit“.

Sėkmingiausias 2021 m. turizmo projektas Lietuvoje – Kauno centre įkurtas „Art Deco“ muziejus. Savininkai Karolis Banys ir Petras Gaidamavičius, iki smulkmenų restauravę tarpukario kauniečių gyvenimą reprezentuojantį butą, visiems, besidomintiems modernizmo architektūra, pasiūlė unikalias patyrimines ekskursijas. Per pirmą veiklos pusmetį ypatingo buto slenkstį jau peržengė beveik 2 tūkst. smalsuolių.

Sėkmingiausio 2021 m. turizmo paslaugų teikėjo apdovanojimą pelnė viešbutis „Courtyard by Marriott Vilnius City Center“, pavertęs savo kambarius privačiais ir saugiais restoranais bei pasiūlęs lankytojams įspūdingas keliones po pasaulio skonių. Idėja tapo didžiausio viešbučių tinklo geruoju pandeminiu pavyzdžiu ir imta plėtoti kitose šalyse.

Sėkmingiausia 2021 m. turizmo traukos vietovė – Kaunas, stebinęs kultūrinių renginių gausa, atsinaujinusiais muziejais, gastronomiciais potyriais ir bohemiškais viešbučiais. Tarp svarbių pasiekimų – „Kaunas IN“ kaip metų turizmo kampanijos titulas apdovanojimuose „Baltic

Sėkmingiausios turizmo traukos vietovės Kauno menininkai pristatė tarpukario architektūros objektus, kurie yra įtraukti į Europos paveldo objektų sąrašą.

Prestige Awards“, ateities technologijų miesto pozicija „Financial Times“ reitinge, „Tech Cities of the Future 2021/22“ ir britų žiniasklaidos milžino „The Times“ dėmesys, įtraukus Kauną į „Best Winter City Break“ sąrašą.

„Turizmo inovacijos 2021“ titulą gavo „Portalas“ – futuristinė instaliacija Vilniaus Stoties rajone, virtualiu tiltu sujungianti sostinę su Liublinu, inicijuota ir mėcenuota Benedikto Gyljo fondo, įgyvendinta VILNIUS TECH kūrybiškumo ir inovacijų centro „LinkMenų fabriko“ komandos. Pasitelkdami išmanius dizaino, 3D modeliavimo, skaitmeninio turinio kūrimo, logistikos sprendimus, organizatoriai ketina sujungti Vilnių su Reikjaviku ir Londonu.

Parengta pagal VšĮ Keliauk Lietuvoje inf.

Raudondvarėje įvyko Kauno rajono TVIC konkurso „Sukurk maršrutą turistui savo seniūnijoje“ dalyvių pagerbimo renginys.

PAKAUNĖS KRAŠTO TURIZMO GALIMYBES

Edmundas MALIŠAUSKAS

Pandemija suaktyvino vietinį turizmą. Tai patvirtino Kauno rajono savivaldybės Turizmo ir verslo informacijos centro (TVIC) komanda, kuri Vilniuje, LITEXPO parodų rūmuose, pristatė pakaunės krašto turizmo galimybes ir paslaugas.

Parodą aplankęs rajono meras Valerijus Makūnas domėjosi tvaraus ir saugaus turizmo plėtojimo galimybėmis, smalsavo, ką turizmo rinkai siūlo kitos savivaldybės.

Kauno rajono TVIC direktorė Raminta Popovienė sakė, kad pandemijos laikotarpiu buvo itin populiarūs dviračių ir pėsčiųjų žygiai, iškylos ant vandens. Vis didesnį patrauklumą įgauna Mažasis pakaunės turizmo žiedas, dviračių takais ir vandeniu sujungiantis Kauno miestą su Kauno rajono kurortinės teritorijos miesteliais: Kačerginė, Zapyškis, Kulautuva.

Vasarą dideli krūviai teko dviem laivams: „Nevėžis“ perkėlė per Nemuną daugiau kaip 7 tūkstančius dviratininkų, katamaranas „Zapyškis“ puikiai pasitarnavo pramoginėms iškylos, ekskursijoms.

Kauno rajonas – tai net 24 piliakalniai ir miškuose išlikusios partizanų žeminės, Jiesios kraštovaizdžio draustinis ir Kauno marių regioninis parkas, Kauno tvirtovės fortai ir Technikos

paveldo muziejus Bernatoniuose. Zapyškis didžiuojasi Lietuvos bažnyčių motina Šv. Jono Krikštytojo bažnyčia, Vilkija – Etninės kultūros muziejumi. Raudondvario dvare įsikūręs Menų inkubatorius.

Kauno rajonas partnerystėje su Kauno miesto savivaldybe tapo Europos kultūros sostine 2022, todėl pakaunės miesteliuose vyks daug įvairių renginių. Nemune ties Zapyškio atsiras įdomus kraštovaizdžio dizaino objektas – sena žemkasė pavirs plaukiojančia kultūros renginių aikšte.

Neabejojama, kad didžiulio dėmesio sulauks ir Domeikavos seniūnijoje plėtojamas didžiausias Baltijos šalyse vandenlenčių parkas „Vanduo Marse“, kiti objektai.

Raudondvario dvaras rudenį taps vieta, kurioje vyks baigiamasis Europos kultūros sostinės renginys.

GYVENTOJŲ SUKURTI TURIZMO MARŠRUTAI

Vasario 3 d. Raudondvario dvaro oranžerijoje įvyko Kauno rajono turizmo ir verslo informacijos centro konkurso „Sukurk maršrutą turistui savo seniūnijoje“ dalyvių pagerbimo renginys.

Kauno rajono gyventojai ne tik didžiuojasi savo kraštu, bet ir siekia populiarinti įdomias, visuomenei dar mažai žinomas Pakaunės vie-

tas. Tarp konkursui pateiktų devynių projektų daugiausiai balų surinko Ežerėlio pagrindinės mokyklos istorijos mokytojos Marijos Gavėnienės ir jos mokinio Lauryno Katilausko sukurtas maršrutas „Ei, aplankyk Ežerėlį“.

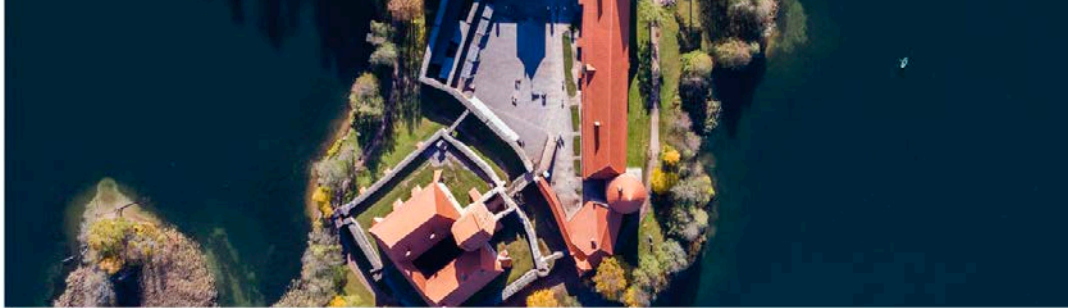
Antrą vietą užėmė Virginijos Tamašauskienės pristatytas maršrutas „Grafo Jozefo Godlevskio takais Užnemunėje“.

Trečią vietą pelnė Babtų bendruomenės maršrutas „Nevėžio krantais“, kurį pristatė Babtų kultūros centro direktorė Eglė Patinskaitė-Žiuraitienė ir seniūnas Gediminas Pupinis.

Konkurso nugalėtojams buvo įteikti piniginiai prizai ir mero Valerijaus Makūno padėkos, o likusiems dalyviams – ekskursijos Raudondvario dvare bei pasiplaukiojimo laivu „Zapyškis“ dovanų kuponai.

Pasak TVIC direktorės Ramintos Popovienės, nauji turizmo maršrutai turėjo būti sudaryti pagal tam tikrus kriterijus: juose logiška seka išdėstyti lankytini objektai, maitinimo įstaigos, keliavimo būdai ir atstumai. Atsižvelgta ir į maršruto unikalumą, patrauklumą, naujų objektų pristatymą, kelionės tikslumą. Projektus vertino komisija, kurią sudarė savivaldybės ir kitų įstaigų specialistai.

Visi konkurso maršrutai bus paskelbti Kauno rajono TVIC interneto puslapyje <https://www.kaunorajonas.lt/>

ETNO-, EKO-, EKSPO- MIESTAS **TRAKAI**

Jubiliejinis 700-uosius metus Trakai pasitinka su nauju logotipu, kuris jungia pilį iš paukščio skrydžio, atrodančia kaip kabelis, ir skaičius septyni. „Nedėdame taško, dedame kabelį, nes mūsų istorija tęsiasi“, – sakė Trakų rajono savivaldybės meras Andrius Šatevičius.

Trakai pasiruošę ypatingiems pokyčiams – skelbė trakiškiai turizmo parodoje ADVENTUR 2022 pristatydami šiųmetę programą ir naujoves turistams.

Trakai šįmet turi dvi solidžias progas švęsti: miesto gyventojų ir svečių laukia ypatingas 700 metų miesto jubiliejus, taip pat jau pradedę Lietuvos karaimų metai. Apsilankiusieji parodoje ADVENTUR 2022 bene pirmieji susipažino su šįmet suplanuotais jubiliejiniais ir su būsimaisiais Trakų istorijos muziejaus renginiais, galėjo pirmieji išgirsti ir pradėti dėliotis įkvepiančius maršrutus vasarai, nes Trakai šiais metais kviečia ilsėtis aktyviai su šeima ir augintiniais.

Jubiliejinis 700-uosius metus Trakai pasitinka su nauju logotipu: „Mūsų naujojo logotipo idėją jungia trys svarbūs elementai – mūsų pasididžiavimas – pilis iš paukščio skrydžio, atrodanti kaip kabelis, ir skaičius septyni. Nedėdame taško, dedame kabelį, nes mūsų istorija tęsiasi. Naujajį mūsų ženklą kūrė ir pačią idėją vystė Vilniaus dailės akademija, su kuria mūsų savivaldybė bendradarbiauja jau ne vienerius metus“, – pasakojo Trakų rajono savivaldybės meras Andrius Šatevičius.

Minėdamas įspūdingą jubiliejų miestą suplanavo gausybę renginių, didžiausių kurių datas jau galima pasižymėti kalendariuose. Jubiliejinė miesto šventė vyks birželio 3–5 dienomis, baigiamasis renginys – rugsėjo 8-ąją „Galvė Jazz fiesta“ – birželio 11–rugsėjo 27 d., iš viso suplanuoti 10 koncertų.

„Mūsų kultūrinis gyvenimas tampa vis turiningesnis. 2022-aisiais ruošiamės įspūdingą parodų, koncertų programą. Nors šįmet akcentas – karaimų kultūra, tačiau mums svarbios visos čia gyvenančios tautos. Į Lietuvą, Trakus, atkeliaus žydų muzikos projektas „Sounds of Jerusalem“, pasaulio lietuvių jungianti opera ir pan.“, – kalbėjo

Trakų savivaldybės administracijos direktorė Jolanta Abucevičienė.

Daugiau nei 600 metų Lietuvoje gyvenantys karaimai jų kultūrai ir istorijai skirtus metus paminės bendruomenėse, renginiai vyks ne tik Trakuose, bet ir kituose miestuose.

Trakai – ne valandos pasibuvimo, o šeimos poilsio kraštas – tokią idėją šįmet puoselėja Trakų turizmo informacijos centras (Trakų TIC), sykiu pabrėžia, jog ilgą laiką kibinų ir vestuvinių nuotraukų trumpalaikė stotelė tituluoti Trakai nuo šiol siūlys turiningas, aktyvias, sveikas kelių dienų atostogas šeimoms ir jų augintiniams.

Meras pabrėžė, kad savivaldybė nutarė kryptingai judėti žaliojo kurso link: „Formuojame ir matome Trakus puoselėjančius naujas turizmo tradicijas, orientuosimės į lėtąjį turizmą, kad turistai čia vyktų neskubėdami ir turiningai pailsėti. Turime daug gamtos ir kultūros paveldo objektų, pažinimo takų, vandens sporto ir pramogų, didžiules galimybes rinktis nakvynes gamtoje.“

„Trakų TIC visą dėmesį skiria šeimyniniam, individualiam, šiuolaikiškam, telefonu, pasiekiamam turizmui, kuris pritaikytas ir užsieniečiams“, – kalbėjo TIC direktorė Laima Balčytienė.

Sukurti nauji turistiniai maršrutai leidžia keliauti, kada nori – nesvarbu nei paros, nei metų laikas – t. y. informacija prieinama iš visus metus.

Keliaujantiems neteks ieškoti žemėlapių ar naršyti internete: visi maršrutai pasiekiami tiesiog kišenėje: sukurtos mobiliosios programėlės „Walk 15“ (10 maršrutų), „Gatvės gyvos“ (3 maršrutai), „Explore Trakai Vilnius“ (50 maršrutų), interaktyvus žaidimas „Atrask Lentvarį“ ar „Sostinių kelias“. Ilsėtis – gamtoje „Saugiai, turiningai, aktyviai, išmaniai, 24/365“ – būtent taip pasirinkusiuosius ilsėtis Trakuose šįmet kvies miestas.

„Aktyviai, nes dauguma maršrutų pasiekiami pėstute ar dviračiu. Išmaniai – visi maršrutai interaktyvūs, pritaikyti mobiliam įrenginiui. Saugiai – ypatingai svarbu pandeminiu ir popandeminiu laikotarpiu, kai pasaulyje vis dažniau atsakoma grupinio keliavimo ir keliaujama pavieniui, su draugais ar šeima. Visi maršrutai telefone – keliauji, kada nori. Turiningai, nes pažįstamos kiek mažiau žinomos Trakų krašto vietos. Maršrutai nėra sudėtingi, įveikiami ir su vaikais, kai kurie – ir su vėžimėliais, žinoma, ir su augintiniais – sudarytas augintiniams draugiškų vietų rajono žemėlapis. Dauguma maršrutų prieinami ir įdomūs 365 dienas per metus“, – atskleidė TIC direktorė.

Šiems, ypatingiems metams, ruošiasi ir Trakų istorijos muziejus. „Šįmet, balandžio mėnesį, išskirtinai, kaip niekad anksčiau, ketiname paminėti Pasaulinę kultūros dieną – apdovanosime muziejaus įsteigto apdovanojimo „Kultūros Riteris“ nominantus.

Gegužės 20 d. dedikuota Lietuvos karaimų tautos istorijai ir kultūrai Trakų salos pilyje bus atidaryta paroda „B. Egizo moterys“, skirta unikalaus karaimų tautos dailininko B. Egizo paveldui Lietuvoje įamžinti. Tą pačią dieną įvyks renginys, skirtas Tarptautinei muziejų dienai, Trakų miesto 700-mečiui ir Lietuvos karaimų metams pažymėti. Jame – muzikinė programa ir moksliniai pranešimai, skirti Mikalojui Kristupui Radvilai Našlaitėliui ir jo laikmečiui Trakų mieste bei jam einant Trakų vaivados pareigas, dvasinių karaimų vadovu buvusiam Izaokui ben Abraomui Trakiškiui – mokytojui, teologui, filosofui, 1593 m. parašyto poleminio kūrinio „Tikėjimo sutvirtinimas“ autoriui“, – vienus iš daugybės planų pristatė Trakų istorijos muziejaus direktorė Alvyga Zmejevskienė.

Trakų rajono savivaldybės inf.

„Žmonės vilioja ir netradicinės šventės, didesni koncertai. To šiais metais Radviliškio rajone tikrai netrūks“, – sakė meras Vytautas Simelis (trečias iš dešinės).

Apie Radviliškio miesto gimtadienį praneša spalvingas žirgas, nužengęs iš Radviliškio miesto herbo.

RADVILIŠKIO RAJONE RENGINIŲ TIKRAI NETRŪKS

Eligija ZOLTNERIENĖ

Tarptautinėje turizmo ir aktyvaus laisvalaikio parodoje ADVENTUR 2022 dalyvavusi Radviliškio rajono savivaldybė kvietė turistus atvykti į Radviliškio rajoną, atrasti ir papildyti savo patirčių kolekciją.

Kiekvienais metais Radviliškyje vykstantys didieji renginiai: tradiciškai pristatoma Tulpių žydėjimo šventė Burbiškio dvare, taip pat parenkami renginiai, kurie gali sudominti daug žmonių.

Šiais metais Radviliškis visai Lietuvai pranešė, kad šiais metais visus gegužės 7 dieną į žydinį Burbiškio dvarą visus pakvies 21-oji Tulpių žydėjimo šventė, liepos 2–10 dienomis bus švenčiamas Radviliškio miesto 455-asis gimtadienis, o rugpjūčio 6 d. į Pakiršinį pakvies trečiasis Šaltibarščių čempionatas. Vietinio turizmo mėgėjams pristatytas ir naujas kultūros kelias „Pirklių ir pašto keliu per Radviliškio rajoną“.

Parodos lankytojams taip pat pristatyti gerai žinomi turizmo objektai: Burbiškio dvaras, Kleboniškių kaimas, Šiaulės žemė, Baisogalos dvaras, su Lietuvos laisvės kovos sąjūdžiu ir Lietuvos nepriklausomybės kovomis susiję turistų traukos centrai Minaičiuose, Radviliškyje, labai populiarūs įvairios tematikos dviračių maršrutai, įvairios edukacijos, Kultūros paso programos.

Parodos atidaryme dalyvavęs Radviliškio rajono savivaldybės meras Vytautas Simelis teigė, kad pandemija žmones paskatino atsigręžti į vietinį turizmą. „Šiais metais parodoje nemažai dėmesio skirta Lietuvai, nes turizmo sektorių tiesiogiai paveikė pandemija ir su ja susiję judėjimo ribojimai. Žmonės pradėjo

keliauti Lietuvoje, jiems įdomu, koks naujas pažintinis takas yra nutiestas gretimame rajone, kur galima skaniai pavalgyti gretimame mieste, ką išėjus pasivaikščioti su vaikais galima pamatyti savame mieste, todėl džiaugiuosi, kad nauji vietinio turizmo maršrutai, tokie kaip naujasis maršrutas „Pirklių ir pašto keliu po Radviliškio rajoną“, domina turistus. Be abejo, žmonės vilioja ir netradicinės šventės, didesni koncertai. To šiais metais Radviliškio rajone tikrai netrūks“, – sakė V. Simelis.

Parodoje pristatyta Radviliškio rajono kraštovaizdžio, paveldo, gamtos įvairovė. Lankytojams dovanota lankstinukų, vaizduojančių Radviliškio kraštą garsinančius objektus, dalyta įvairios informacijos, žemėlapių, lankstinukų, o visi susidomėję kviešti apsilankyti Radviliškio rajone.

Rugpjūčio 6 d. į Pakiršinį pakvies trečiasis Šaltibarščių čempionatas.

Stende tris parodos dienas apie Radviliškio rajoną visiems besidomintiems vietiniu turizmu pasakojo Radviliškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Turizmo informacijos centro, Savivaldybės administracijos Kultūros, paveldosaugos ir turizmo skyriaus darbuotojai, Radviliškio rajono savivaldybės etninės kultūros ir amatų centro, Daugyvenės kultūros istorijos muziejaus-draustinio, Šeduvos kultūros ir amatų centro vadovai.

APIE RADVILIŠKIO JAUNATVIŠKĄ ŽIRGĄ

2022 metais Radviliškio miestas minės 455 metų gimtadienį. Apie jį visiems praneša spalvingas žirgas, nužengęs iš Radviliškio miesto herbo. Būtent tokį jubiliejinį metų logotipą išrinko du kartus posėdžiavusi specialiai sudaryta Radviliškio miesto 455 metų jubiliejaus logotipo konkurso atrankos komisija, sudaryta iš menininkų, viešųjų ryšių ir Radviliškio miesto seniūnijos specialistų.

Konkurse nugalėjęs logotipo autorius – radviliškietis Edvinas Svirplys, gimęs ir užaugęs Radviliškyje, šiuo metu gyvenantis Vilniuje, sakė, kad jo logotipas – jaunatviškas žirgas, išsiskiriantis savo ryškiomis spalvomis, kviečiantis švęsti. Edvinui Svirpliui Radviliškio rajono meras Vytautas Simelis ir Radviliškio miesto seniūno pareigas laikinai einanti Vigilija Dževečkienė įteikė 500 eurų prizą. Pasak jos, šis logotipas – tikros šventės simbolis: spalvingas, aiškus, paprastas ir, kas svarbiausia, jaunatviškas. „Radviliškis – gyvas, judantis, jaunatviškas miestas, todėl jubiliejinį metų logotipas ir turi būti toks, kokį ir išrinko komisija – pulsuojančią energiją ir jaunatviškumą“, – sakė ji.

Iš viso šiam konkursui 25 dalyviai pateikė 49 logotipus ir jų variantus.

ĮSPŪDINGAS VILNIAUS STENDAS

Sėkmingiausias 2021 m. turizmo projektas garsinant Lietuvą užsienyje – agentūros „Go Vilnius“ kampanija „Vilnius: amazing wherever you think it is“ (liet. „Vilnius – nuostabus, kur bebūtų“).

Laiką iki 700-ojo jubiliejaus jau skaičiuojantis Vilnius švęsti pradėjo sausio 25 d. ir kasmetinėje turizmo parodoje „Adventur“ sostinės stendas pasitiko garso ir vaizdo šou, kvietė į meno šventę, siūlė keliones-žaidimus vaikams.

„Turizmo sėkmingiausiųjų“ apdovanojimuose sostinė pelnė apdovanojimą nominacijoje „Sėkmingiausias 2021 metų turizmo projektas garsinant Lietuvą užsienyje“ už „Go Vilnius“ reklaminę kampaniją „Vilnius: amazing wherever you think it is“.

„Džiaugiuosi Vilniaus gautu apdovanojimu ir dėmesiu mūsų miestui. Kampanija, už kurią esame apdovanoti, buvo skirta tarptautinei bendruomenei. Tačiau šiandien labiausiai noriu pakviesti visus lietuvius – atvykite į Vilnių, pasidžiaukite tuo, kaip pasikeitęs ir toliau besikeičianti amžinoji Lietuvos sostinė pasitinka savo 700 metų jubiliejų – švęskime kartu“, – sakė Vilniaus meras Remigijus Šimašius.

Lauke prie įėjimo vilniečiai ir miesto svečiai pasveikinti mylimą miestą galėjo gimtadienio palinkėjimą pasakydami į didelį stilizuotą garsiakalbį-šviesos instaliaciją. Keliautojų stende laukė ir alternatyvaus pažinimo projektai „Neakivaizdinis Vilnius“, kelionės-žaidimai vaikams po Vilniaus rajonus „Išsik į kiemą“, šiuolaikinio meno šventė „SU-MENĖK“ ir kt.

Rinkodaros ir komunikacijos skyriaus inf.

ŽALIOSIOS KRYPTIES TAURAGĖS REGIONAS

Parodoje „Adventur 2022“ Tauragės regionui atstovavo Tauragės, Jurbarko, Šilalės rajonų, Pagėgių savivaldybių ir viešosios įstaigos „Žaliosis regionas“ komanda. Išskirtinį lankytojų dėmesį patraukė modernus keturių metrų aukščio stendas, simbolizuojantis „Gyvybės medį“.

„Nusprendėme, kad parodoje visos keturios regiono savivaldybės turime pasirodyti kartu, tuo pasiūsdamos kelias žinutes, – sako Tauragės regiono plėtros tarybos kolegijos pirmininkas, Jurbarko rajono meras Skirmantas Mockevičius. – Mūsų pirmoji žinutė – regioninis bendradarbiavimas yra prasmingas ateities dalykas, nes tik regione mes galime pasiekti daugiau ir su mažesniais ištekliais. Antra žinutė – visose savivaldybėse dauguma problemų yra tos pačios. Trečia žinutė – spartesniam problemų sprendimui mes sutelkiame bendrus žmogiškuosius išteklius. Vienas regiono bendradarbiavimo pavyzdžių – visos keturios regiono savivaldybės kartu – jau įgyvendina projektą Tauragė+. Šis projektas pasakata žaliojo regiono kūrimui, pradedant nuo viešojo transporto sutvarkymo. Juk kuo patogesnis bus susisiekimas viešuoju transportu, tuo sparčiau mažės individualaus transporto naudojimas. Be to, visos savivaldybės ieškome būdų, kad viešojo transporto sistemoje būtų kuo daugiau elektrinio transporto. Taigi viso regiono bendras tikslas – pasiekti, kad žalioji kryptis būtų viena išskirtinių mūsų krašto savybių ir kad jis taptų švaresniu ir patrauklesniu gyventi“.

Tuo pačiu, kaip pažymi Skirmantas Mockevičius, Tauragės regionas parodoje norėjo

(Iš kairės) Jurbarko, Šilalės ir Pagėgių savivaldybių merai Skirmantas Mockevičius, Algirdas Meiženis ir Vaidas Bendaravičius prie regiono „Gyvybės medžio“.

parodyti, kad bendroje veikloje puikiai dera individualus kiekvienos savivaldybės vaidmuo, nes kiekviena savivaldybė yra unikali ir įdomi, kiekvienoje jų yra daug įdomių dalykų, kuriuos verta aplankyti. „Parodoje stengėmės parodyti, kad Tauragės regione galima turiningai praleisti ne vieną dieną, kad čia galima puikiai pailsėti ir patirti gerų įspūdžių“, – teigia Jurbarko rajono meras.

Turizmo parodoje Jurbarko rajonas kvietė aplankyti rajono pilsis, atsinaujinusį Raudonės pilies parką, lankytojams atvertą Panemunės pilies pietinį korpusą, galimybę pažinti pilį ir jos istoriją pasitelkiant išmaniąsias technologijas, taip pat išbandyti penkių naujų žygių ciklą,

edukacijas „Rojaus kelias“ ir „Vytautas Didysis Veliuonoje“.

„Keliaujantiems po Tauragės regioną, siūlėme prisiminti prieš 600 metų pasirašytą Melno sutartį ir liaudies dailininkę Lidiją Meškaitytę, kuriai Jurbarko rajono tarybos sprendimu skirti 2022 metai, kvietėme aplankyti ir generolo Žemaičio žeminę, kuri yra Lietuvos istorijos dalis. O istorija geriausiai įsimenama ne iš vadovėlių, bet iš konkrečių vietų lankymų. Mūsų regionas yra labai palankus keliaujantiems šeimoms. Taigi dalyvaudami tokiose parodose mes bandome parodyti, kad esame šeimoms draugiškas regionas“, – sako Skirmantas Mockevičius.

SŽ inf.

V. BENKUNSKAS. VILNIAUS KOGENERACINĖS JĖGAINĖS ANAMNEZĖ – KODĖL JI VIS DAR NEVEIKIA?

Vilnius, Jočionys, 2022 m. vasaris – biokuro katilų gausmo Vilniaus kogeneracinėje jėgainėje vis dar negirdėti. Ir panašu, kad nesigirdės dar ir kitąmet. Nors „Ignitis grupė“ viešai skelbia, kad iki metų pabaigos biokuro bloko statybas užbaigs, patikėti tuo vis dar labai sunku, nes iki šiol statybų aikštelėje reikalai taip ir nepajudėjo, o metai statybose – sutikite – yra ašara jūroje.

Kodėl tai apskritai svarbu? Vilniečiai šiemet gauna gerokai didesnes sąskaitas už šildymą nei įprastai ir tai lėmė dvi priežastys: visame pasaulyje išaugusios ir rekordus sumušusios gamtinių dujų kainos bei biokuro/dujų balansas šilumos gamyboje.

Dujų kainų šuolį suvaldyti galėjo nebent balsai V. Putino galvoje, pašnibždėję, kad tai nėra tinkamas būdas siekti geopolitinių tikslų, tačiau jie tyliai sėdėjo kamputy, kol „Gazprom“ sėkmingai užsukinėjo dujotiekių kranelius.

Tuo tarpu, biokuro dalį bendrame kuro balanse padidinti buvo galima. Tokią supergalią turėjo Vilniaus kogeneracinė jėgainė staciūsi „Ignitis grupė“. Jei projektas būtų realizuotas laiku – 2020 m., dabar iš biokuro gautume 89 proc. Vilniui reikalingos šilumos energijos ir šilumos kainomis galėtume lygintis su kitais Lietuvos miestais. Deja, biokuras metiniame kuro balanse, gaminant šilumą Vilniui, iki šiol sudaro tik 60 proc.

Trumpam atsukime plokštelę ir perbėkime per svarbiausius įvykius, kurie įstūmė Vilnių į tokią padėtį.

2014 m. Vyriausybėje, kuriai vadovavo buvęs socialdemokratas A. Butkevičius, buvo priimtas ir pradėtas įgyvendinti šilumos ūkio pertvarkos scenarijus, kuris numatė valstybinės energetikos įmonės „Lietuvos energija“ (dabar – „Ignitis grupė“) dalyvavimą specialios paskirties įmonių kapitale. Kitaip tariant, Vilniaus kogeneracinės jėgainės statybos ir valdymas buvo patikėtas dabartinei „Ignitis grupei“, kuri su šia užduotimi nesusitvarkė.

Iš dalies tokį sprendimą buvo galima suprasti, mat tuo metu Vilniaus šilumos ūkį valdė skaidrumu nepasiformėjusi prancūzų įmonė „Veolia“ ir jai pavaldi „Vilniaus energija“. Šioms įmonėms šeiminingaujant mieste, jos ne tik neįvykdė investicinių įsipareigojimų ir neatliko Vilniaus 3-iosios termofikacinės elektrinės konversijos į biokuro jėgainę, bet vėliau grąžino ją Vilniaus šilumos tinklams visiškai neveikiančią. Maža to, manipuliavo šildymo tarifais, dėl ko vartotojai 2011–2016 metų periodais permokėjo apie 31,8 mln. eurų. Kas tuo metu ėjo Vilniaus mero pareigas, ko gero, priminti nereikia. Šiuo metu Vilniaus miesto savivaldybė ir Vilniaus šilumos tinklai dėl miestui padarytos žalos su „Veolia“ ir „Vilniaus energija“ bylinėjasi Stokholmo arbitraže ir siekia prisiesti daugiau nei 560 mln. eurų kompensaciją.

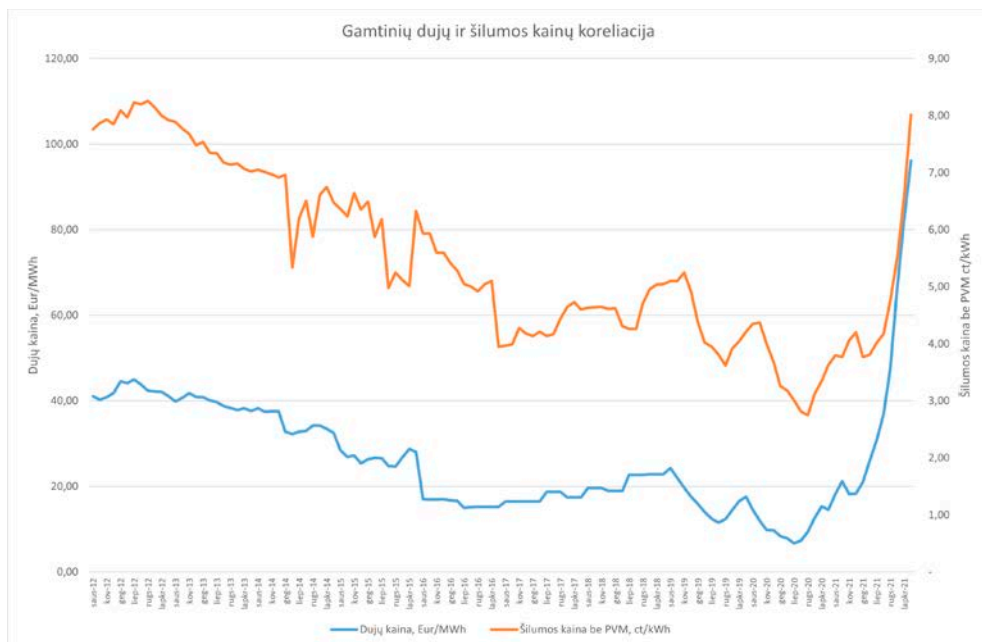
Nepaisant to, A. Butkevičiui pavedus dabartinei „Ignitis grupei“ Vilniuje vystyti Vilniaus kogeneracinės jėgainės projektą, privačios bendrovės sustabdė pradėtus biokuro ir atliekų deginimo jėgainių projektus, o poten-

cialūs investuotojai tokių planų atsisakė. Investuoti dideles privačias lėšas ir konkuruoti su valstybės remiamu projektu tiesiog neliko ekonominės logikos.

Vilniaus miesto savivaldybei taip pat teko atsisakyti planų išplėsti biokuro įrenginių pajėgumus. Nors mieste ketinta Vilniaus šilumos tinklams priklausančias katilines RK-8 ir VE-2 pritaikyti biokuro deginimui, projekto įgyvendinimui nebuvo suteiktos ES investicijos, grindžiant sprendimą tuo, kad sostinėje ES lėšomis jau yra statoma Vilniaus kogeneracinė jėgainė.

Iš principo, Vilniaus kogeneracinė jėgainė užkirta kelią tolesnei biokuro įrenginių plėtrai tiek privačiame, tiek viešajame sektoriuje. Tačiau šiandien nei buvęs Vilniaus miesto meras, nei buvęs premjeras, nei „Ignitis grupės“ vadovybė atsakomybės už savo veiksmus ir sprendimus prisiimti nenori ir visą kaltę verčia dabartinei Vilniaus miesto savivaldybės administracijai. Ir tai, ko gero, yra natūrali politinio ciklo dalis, tačiau norėčiau, kad ši „anamnezė“ bent trumpam atgaivintų tiek kolegų, tiek gyventojų atmintį.

Ir pabaigai – kad ir kokia ta priešistorė bebūtų, tikslas nesikeičia. Turime mažinti priklausomybę nuo dujų ir greičiausias būdas tai padaryti yra ne nauji projektai, bet Vilniaus kogeneracinės jėgainės užbaigimas. Vilniaus miesto savivaldybė yra absoliučiai pasirengusi padėti visais klausimais, o esant poreikiui – perimti projektą ir kuo skubiau jį užbaigti.

VIENA OPIAUSIŲ LIETUVOS PROBLEMŲ – BRANGSTANTI ENERGIJA IR STRINGANTI KVARTALINĖ RENOVACIJA

Vaidas ANDRIEJAUSKAS

LSA Energetikos komiteto pirmininkas, Elektrėnų savivaldybės meras Kęstutis Vaitukaitis.

„Elektrėnų savivaldybėje kompensacijų už šildymą prašytojų skaičius išaugo trečdaliu, todėl akivaizdu, kad dėl energijos brangimo labiausiai kenčia mažas ar vidutinės pajamas turintys savivaldybės gyventojai, – pasiteiravus, kaip savivaldybė junta energijos brangimą, atsako Kęstutis Vaitukaitis. – Smarkiai išaugusios šildymo kainos paveikė ir savivaldybės biudžetines įstaigas. Teks skirti daugiau biudžeto lėšų augančioms komunalinėms išlaidoms.“

TREČDALIU PABRANGO ŠILUMA

Didelę dalį Lietuvos gyventojų gąsdina brangstanti šilumos kaina. Ne išimtis – ir Elektrėnų savivaldybė. Kaip teigia pašnekovas, Elektrėnų savivaldybėje šilumos tiekėjas yra UAB „Elektrėnų komunalinis ūkis“. Bendrovė šilumą perka iš NŠG (pagrindinė yra Ignitis gamyba, AB ir dar UAB „Autoidėja“ ir UAB „Intergates“), iš kurių superkama šiluma sudaro apie 97 procentus. Bendrovė eksploatuoja dvi nedideles dujines katilines, kurios pagamina tik apie 3 procentus visos tiekiamos šilumos, todėl tiekiamos šilumos kainai didelės įtakos neturi. „Žinoma, įvertinus biokuro ir dujų kainas, taip pat ir žymiai išaugusias ir perkamos šilumos iš NŠG kainas, tiekiamą šilumą per minėtą laikotarpį pabrango apie 32 procentus“, – pabrėžia Kęstutis Vaitukaitis.

2021 m. rugsėjį – 2022 m. vasarį šilumos kainos gyventojams ct/kWh su PVM

2021 09	2021 10	2021 11	2021 12	2022 01	2022 02
5,36	7,67	5,92	6,62	7,14	7,38

„Dalis gyventojų gauna kompensacijas už šilumą ir karštą vandenį, jei tai jiems priklauso pagal nustatytą gaunamų kompensacijų tvarką. Jei gyventojams susidaro nemaža skola už šildymą, jie gali kreiptis į bendrovę, prašydami skolą išdėstyti vėlesniam periodui, pasirašant susitarimą su bendrove dėl skolos mokėjimo numatytais terminais“, – dėl ūgtelėjusių kainų atsiradusios finansinės naštos palengvinimo galimybes vardija meras.

Kaip buvo pažymėta vasario 3 dieną Prezidentūroje vykusiamе susitikime, kuriame dalyvavo LSA prezidentas Mindaugas Sinkevičius, visose savivaldybėse didėja ne tik besikreipiančiųjų gauti kompensacijas už šildymą skaičius, bet ir jas gaunančiųjų ratas – į jį jau patenka ir dirbantys asmenys, ir šeimos, gaunančios mažesnes ar vidutinės pajamas. Savivaldybininkams jau dabar kelia susirūpinimą, ar pakaks šiemet papildomai kompensacijoms valstybės skirtų 16 mln. eurų.

KAINĄ MAŽINA MODERNIZUOTI TINKLAI IR NAMŲ ATNAUJINIMAS

Be abejo, tiekiamos šilumos kainą padeda sumažinti ir tvarkingi šilumos tinklai. „Bendrovė eksploatuoja 35,7 km šilumos tinklų, iš jų 31,76 km jau atnaujinti. Taigi tik 3,94 km. arba 11,04 procentų šilumos tiekimo trasų dar laukia atnaujinimo. Modernizuoti šilumos tiekimo

tinklai leidžia ne tik užtikrinti šilumos tiekimo patikimumą vartotojams, bet ir žymiai sumažina šilumos perdavimo nuostolius, o tai atsispindi ir šilumos kainoje“, – sako Kęstutis Vaitukaitis.

Šilumos perdavimo nuostoliai

2013 m.	2016 m.	2021 m.
21,5%	18,2%	15,97%

Amortizuojant šilumos kainų augimą, daug lūkesčių dedama į gyvenamųjų namų atnaujinimą.

„Elektrėnų savivaldybėje jau atnaujinti 25 daugiabučiai gyvenamieji namai. Šiuo metu modernizuojama 12 namų, iš jų keturi jau baigiami renovuoti, ir keturių renovacijai jau ruošiamasi, – daugiabučių namų modernizavimą apžvelgia meras. – Techninių darbo projektų rengimo/ekspertavimo/statybos leidimo gavimo/rangos darbų pirkimo stadijoje 38 namai, iš kurių 4 namams paskelbti rangos darbų konkursai, 4 namams planuojami techninio darbo projekto pristatymo susirinkimai. Norinčių įsitraukti į atnaujinimo (modernizavimo) programą yra dar 25 namai, iš kurių du namai bendrovės neadministruojami.“

Pasiteiravus, kiek naudinga prieš kelerius metus Seimo įteisinta mažoji daugiabučių gyvenamųjų namų renovacija, meras pažymi, kad šiuo metu Aplinkos ministerija derina mažosios renovacijos įgyvendinimo projektą, kad jis būtų patrauklus gyventojams. „Pagrindinė problema, kurią reikia spręsti, – kreditinė linija. Kai viskas bus aišku, mažosios renovacijos įgyvendinimas pajudės, gyventojų suinteresuotumas jaučiamas, norinčių atsiras“, – teigia Kęstutis Vaitukaitis.

SPRENDIMŲ IEŠKO KARTU

Tačiau, kaip teigia LSA Energetikos komiteto pirmininkas Kęstutis Vaitukaitis, energijos brangimas toli gražu ne vienintelė savivaldybės rūpimų klausimų. Tarp opiausių Lietuvos problemų – stringanti kvartalinė sovietmečių statytų daugiabučių gyvenamųjų namų renovacija. „Vis dar neturime aiškių gairių, lėšų, kitų mechanizmų, kurie išjudintų sustojusį naują renovacijos modelį, – teigia Kęstutis Vaitukaitis. – Deja, dažnai patys daugiabučių gyventojai nerodo iniciatyvos, nesijaučia savo namo šeimininkais ir nori, kad nugyventų daugiabučių bėdas išspręstų kažkas kitas. Būtinai turime į kvartalinės renovacijos procesus įtraukti pačius gyventojus.“

Pastaraisiais mėnesiais išaugusios šildymo kainos rodo, kad turime toliau mažinti iškastinio kuro naudojimą centralizuotame šilumos tiekime. Drastiškai auganti šilumos kaina Vilniuje ir ne tokie ženklūs kainų pokyčiai Kaune, Šiauliuose ar Panevėžyje skatina mus pereiti prie atsiuvinančios energetikos vartojimo. Mums reikalingi politiniai sprendimai, reguliacinė aplinka, kuri paskatintų verslą ar savivaldą investuoti į gamtinių dujų keitimą biokuru.“

„Savivaldybių žinioms“ jau 25 metai!

Junkitės ir sekite mus facebook savzinios

„Savivaldybių žinių“ feisbuko paskyra – langas pozityvumui!

Antanas ČERNECKIS
Rietavo savivaldybės meras

MAŽA SAVIVALDYBĖ REFORMŲ SKERSVĖJUOSE

Dalia BARČYTĖ

Kokias galimybes mažai savivaldybei atveria ar kokias grėsmes sukelia šiais metais pradėtas „Tūkstantmečio mokyklos“ programos ir sveikatos priežiūros įstaigų tinklo pertvarkos įgyvendinimas, kalbamės su Rietavo savivaldybės meru Antanu Černeckiu.

Gerb. mere, 2022-ieji atėjo net su keliomis reformomis, ar nekyla minčių, kad tai ir tam tikra grėsmė mažoms savivaldybėms?

Esame pripratę kovoti už savo būvį. Ypač skaudžiai mažesnes savivaldybes paliečia valstybinių įstaigų centralizavimas, nes tai lemia įvairių paslaugų, darbo vietų mažėjimą savivaldybėse. Abejoju, ar yra įvertinama grėsmė kaimų ir miestelių tuštėjimui ir traukimuisi, didžiausią dėmesį ir finansavimą skiriant didiesiems miestams. Tokiu būdu mažinamas patrauklumas apsigyventi mažesnėse savivaldybėse.

Kadangi dar kepurnėjamės iš pandemijos, sukėlusios nemažai problemų sveikatos apsaugoje, kokias mintis sukelia Vyriausybės patvirtinti sveikatos priežiūros įstaigų tinklo pertvarka?

Naujovė, kuri numatyta savivaldybėms, kurti naujus darinius – Sveikatos centrus. Numatoma, kad Sveikatos centre bus vykdomas paslaugų teikimo koordinavimas savivaldybės teritorijoje, rūpinimasis, kad paslaugų prieinamumas ir kokybė gyventojams gerėtų. Numatytas siekis teisingas, tačiau kaip jį įgyvendinti – nėra aišku. Sveikatos centre numatytas paslaugų paketas mažesnėms savivaldybėms sunkiai įgyvendinamas. Pavyzdžiui, dienos stacionaro,

ambulatorinės gydytojo chirurgo paslaugos, geriatrinės tarnybos paslaugos dėl specialistų trūkumo turės būti teikiamos bendradarbiavimo sutarties pagrindu su kita savivaldybe. Taip paslaugos buvo teikiamos ir anksčiau, taigi esminio pokyčio čia nematyti. Be kita ko, pacientas turi teisę rinktis gydymo įstaigą, ar numatyta bendradarbiavimo sutartis turės įtakos paciento pasirinkimui, nėra aišku. Gydytojų skaičiaus augimo nėra, mažinamos stacionarios sveikatos priežiūros paslaugos arčiau gyventojų gyvenamosios vietos. Gyventojams iš atokesnių vietovių bus sudėtinga pasiekti didžiuosius miestus antrinio, tretinio lygio paslaugoms.

Didelį rūpestį kelia ir psichikos sveikatos klausimai. Manau, kad valstybės siekis turi būti psichikos sveikatos paslaugų prieinamumas kiekvienoje savivaldybėje, nepaisant jos dydžio. Paslaugų netolygumas šioje srityje sukuria dideles problemas. Būtina atsižvelgti į tai, kad šalyje trūksta specialistų, numatyti finansavimą proporcingai prisirašiusių skaičiui, o ne apibrėžti darbo laiką kiekvieną dieną.

Jūsų manymu, į ką reikėtų atsižvelgti vykdant šią pertvarką ir kiek laisvės palikta savivaldai?

Vykdant pertvarką savivalda čia matoma, kaip pertvarkos dalyvis arba stebėtojas.

Kita reforma susijusi su švietimu – startuoja „Tūkstantmečio mokyklų“ programa, ar Rietavo savivaldybė dalyvaus programoje?

Gaila, tačiau šioje programoje negalime dalyvauti kaip atskira savarankiška savivaldybė, nes reikia turėti ne mažiau 1 000 moksleivių ir 3 mokyklas po 200 moksleivių. Į pirmą

etapą, kuris prasideda šį pavasarį, paraiškos neteiksime, o per šiuos metus ieškosime savivaldybės, su kuria galėtume sudaryti bendradarbiavimo sutartį ir dalyvauti šioje programoje.

Kaip ši programa paveiks Rietavo savivaldybės ugdymo įstaigų tinklą?

Ši programa neturi jokios įtakos ugdymo įstaigų tinklui Rietavo savivaldybėje. Atsižvelgdami į realią situaciją ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimus rengiame Rietavo savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2021–2027 metų bendrąjį planą.

Jūsų manymu, kaip tie pokyčiai pagerins ugdymo kokybę?

„Tūkstantmečio mokyklų“ programos pagrindinės kryptys – įtrauktis, STEAM, kultūrinis ugdymas ir lyderystė. Tikimės, kad įgyvendinant šią programą moksleiviai turės didesnes galimybes gauti kokybiškas ugdymo sąlygas ir išsilavinimą. Bus stiprinamos mokytojų ir vadovų kompetencijos, gerinama mokyklos infrastruktūra ir ypač daug dėmesio skiriama įtraukiojo ugdymo sąlygoms kurti ir stiprinti, nes kasmet auga įvairių poreikių turinčių mokinių skaičius.

Kiek tiesos teiginyje, kad mažose gimnazijose yra prastesni mokinių rezultatai?

Mažosios gimnazijos dažniausiai yra miesteliuose, tad dėl žemesnio socialinio, ekonominio ir kultūrinio lygio neretai tėvai mažiau dėmesio

skiria vaikų išsilavinimui, o moksleiviams atsi-
randa ir mokymosi motyvacijos trūkumas. Be
to, esant mažesniems gimnazijų klasėms, moks-
leiviams nėra įmanomas norimų mokomųjų
dalykų pasirinkimas. Palyginti su didmiesčiais,
kaimiškose gimnazijose besimokantys moks-
leiviai neturi nei finansinių, nei kitokių gali-
mybių naudotis korepetitorių paslaugomis.
Mokinių rezultatams įtakos turi ir mokyklos
vadovų, mokytojų profesionalumas ir jų suge-
bėjimas motyvuoti moksleivius. Džiaugiamės,
kad Rietavo savivaldybės Tverų gimnazija
dalyvauja programoje „Kokybės krepšelis“, jau
matome gerus poslinkius ugdymo kokybėje ir
mokytojų kompetencijų stiprėjime.

**Kokios didžiausios mažos savivaldybės švie-
timo problemos ir kiek palanki jų sprendimui yra
Vyriausybės politika?**

Didžiausia problema – mažėjantis mokslei-
vių skaičius.

**Viena skaudžiausių daugelio savivaldybių
problemų – pedagogai. Kokia situacija Rietavo
savivaldybėje?**

Šiuo metu pedagogų turime pakankamai,
tačiau netrukus teks ieškoti ikimokyklinio
ugdymo, matematikos, fizikos, lietuvių ir rusų
kalbų specialistų.

**Nuo 2024 m. planuojama pradėti įtraukti
ugdymą? Kiek tai realu, Jūsų manymu? Ar pla-
nams įgyvendinti nesutrukdys švietimo specia-
listų trūkumas (psichologai, logopedai, specialieji
pedagogai, socialiniai pedagogai, mokytojo
padėjėjai, mokinių asistentai)?**

Taip, tai labai aktuali tema. Jau kelerius
metus ieškome psichologo ir nepanašu, kad
greitai rasime. Kitų specialistų šiuo metu
turime, tačiau jiems būtina susipažinti su nau-
jausia metodika dirbant su specialiąjų poreikių
vaikais, dalyvauti mokymuose, seminaruose,
praktiniuose užsiėmimuose. Mokymai turi

vykti ir visiems dalykinių specialybių mokyto-
jams. Tai – sunkus, daug kantrybės ir pasiauko-
jimo reikalaujantis uždavinys.

**Švietimas tikriausiai kaip nė viena kita sritis
išgyvena nesibaigiančias reformas. Kaip tai atsilie-
pia jaunimo ugdymui, mokyklų bendruomenėms?**

Mokytojai jau pavargę nuo nesibaigiančių
reformų ir naujų reikalavimų, ypač kai didžioji
dalis mokytojų, vyresni kaip 50 metų. Visgi,
gyvenimas ir technologijos keičiasi bei nuolat
reikalauja pokyčių.

**Kokią švietimo viziją matote, tarkime, po
10–15 metų?**

Negaliu prognozuoti. Tikriausiai vis tęsis
reformos, nes ateis naujos kartos ir kita valdžia,
su kuria ir naujas požiūris į švietimo sistemą
Lietuvoje.

Dėkoju už pokalbį.

BENDROS PASTANGOS DUODA TEIGIAMĄ REZULTATĄ

Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda tęsdamas
tradiciją rengti išvažiuojamąsias darbo dienas regionuose sausio
27 d. su komanda lankėsi Marijampolėje. Vizitą šiame mieste vals-
tybės vadovas pradėjo nuo apsilankymo senosiose jo kapinėse,
kur padėjo gėlių ant Sausio 13-osios Laisvės gynėjo Rimanto
Juknevičiaus kapo.

Vėliau vyko susitikimas su Marijampolės regiono savivaldybių
merais. Jame kalbėta apie savivaldybių finansinio savarankiškumo
didinimą. Primintina, jog dar 2019 m. vykusiam Prezidentūros
inicijuotame Regionų forume nepakankamą savivaldos finansinį
savarankiškumą merai įvardino kaip vieną kertinių regionų vysty-
mosi stabdžių.

2020-aisiais Regionų forume pavyko sutelkti politines partijas
pasirašyti memorandumą dėl savivaldos savarankiškumo stipri-
nimo. „Praėjusių metų pabaigoje pats pateikiau Seimui teisėkūros
iniciatyvą dėl savivaldybių finansinio savarankiškumo didinimo ir
savivaldybių skolinimosi galimybių praplėtimo. Ties šiuo projektu
glaudžiai dirbame su Lietuvos savivaldybių asociacija, kviečiu visus
toliau dirbti kartu, kalbėti vienu balsu, siekiant konstitucinio įsta-
tymo pataisos plataus palaikymo Seime. Praktika rodo, kad bendros
pastangos galiausiai duoda teigiamą rezultatą“, – sakė Prezidentas.

Šalies vadovas priminė, kad darbo dienų regionuose metu
išgirdus savivaldybių bendrus rūpesčius Prezidentūra inicijavo rei-
kiamus įstatymų pakeitimus dėl neproporcingai didelio savivaldos
finansinio įnašo (tvarkant gatvių apšvietimą ir pan.), kai reikia iškelti
esančias oro linijas ar jas perkelti po žeme.

Prezidento iniciatyva Susisiekimo ministerija parengė kelių finan-
savimo sistemos pertvarką, kuri padidina visoms savivaldybėms
skiriamą lėšų dalį (vidutiniškai daugiau kaip 20 proc.), depolitizuoja
lėšų skirstymą, numato trimetę Kelių priežiūros ir plėtros programos
sąmatą ir suteikia daugiau savarankiškumo pačioms savivaldybėms,
supaprastina lėšų skirstymą. Pertvarką praėjusių metų pabaigoje
patvirtino Seimas.

Šalies vadovas pasidžiaugė, jog Seime pagaliau pajudėjo tiesio-
ginių merų rinkimų įteisinimas. „Padrąsinome Seimą ir Vyriausybę,
kad būtų sustabdyta dėl migrantų antplūdžio įvesta nepaprastoji
padėtis, kas tapo trukdžiu imtis Konstitucijos pataisų. Tai leido
įvykdyti sėkmingą pirmąjį Seimo balsavimą iš dviejų būtinų keičiant

Lietuvos Prezidentas susitiko su Marijampolės regiono savivaldybių merais.

Konstituciją. Kitas balsavimas numatomas pavasario sesijos pra-
džioje“, – sakė Prezidentas.

Šalies vadovas pranešė ir gerą žinią Kazlų Rūdai. Šiam miestui
kartu su Krašto apsaugos ministerija labai rūpi kelias „Kazlų Rūda-
Višakio Rūda“, vedantis į karinį poligoną. Prezidentas informavo, jog
trečiasis jo rekonstrukcijos etapas bus pradėtas šiais metais.

Susitikime su merais taip pat aptartos COVID-19 pandemijos val-
dymo ir vietos ekonomikos aktualijos, planuojamos švietimo ir svei-
katos reformos. Susitikime dalyvavo Marijampolės, Kalvarijos, Kazlų
Rūdos savivaldybių merai Povilas Isoda, Vincas Plikaitis, Mantas
Varaška, Šakių ir Vilkaviškio rajonų savivaldybių merai Edgaras
Pilypaitis ir Algirdas Neiberka.

Popiet Prezidentas dar susitiko su Marijampolės regiono verslo
atstovais, aptars verslui aktualius klausimus bei verslo konkurencin-
gumo didinimo ir sąlygų investicijoms gerinimą. Kartu su pirmąja
ponia Diana Nausėdiene šalies vadovas lankėsi Trečiojo amžiaus
universitete ir bendravo su senjorais jų gerovės užtikrinimo temo-
mis. Socialinė gerovė neapsiriboja tik skurdo mažinimu ir gaunamo-
mis pajamomis, labai svarbi gerovės prielaida yra žmonių sveikata.
Pandemija, perteklinis mirtingumas parodė, kad Lietuvoje vyresnio
amžiaus žmonių sveikatai reikia skirti gerokai didesnę dėmesį.
2020 m. beveik trečdalis 65 m. amžiaus ir vyresnių asmenų Lietuvoje
savo sveikatą vertino blogai. Vidutinė tikėtina sveiko žmogaus
gyvenimo trukmė būnant 65 m. Lietuvoje yra 6,4 metai, t. y. beveik
dvigubai mažesnė nei Europos Sąjungoje.

Prezidento komunikacijos grupės inf.

VITALIJUS MITROFANOVAS: „KARTAIS STEBINA VALSTYBĖS POŽIŪRIS Į SAVIVALDĄ“

Justė BRIGĖ

„Pinigų trūksta, kaip visada, nes yra daug idėjų, daug projektų, ir viskam neužtenka lėšų, – sako LSA viceprezidentas, LSA Finansų ir ekonomikos biudžeto pirmininkas, Akmenės rajono meras Vitalijus Mitrofanovas. – Palyginti su ankstesniais metais, kai būdavo neramu, kaip pavyks subalansuoti biudžetą, ar užteks lėšų darbo užmokesčiui, visoms savivaldybės funkcijoms, dabar tokių biudžeto problemų neturime. Ir šiemet planuojame nemažai investicijų, įgyvendinti įvairių kitų projektų.“

FISKALINĖS DRAUSMĖS REZULTATAS

Akmenės rajono meras Vitalijus Mitrofanovas neslepia: subalansuotas biudžetas – nuoseklaus darbo rezultatas. „Nuo pirmųjų mano darbo meru dienų savivaldybėje buvo įvesta didžiulė fiskalinė drausmė – kiekviena biudžetinė įstaiga turi gyventi pagal savo išgales, – sako pašnekovas. – Įstaigai skiriamos lėšos ir pati įstaiga sprendžia, kaip jas efektyviau panaudoti. Žinoma, ir dabar būna atvejų, kai įstaigos vadovas kreipiasi į savivaldybę, prašydamas įsteigti ūkvedžio, valytojos ar kitą etatą, bet atsakymas būna vienas: jūs patys, įvertindami skirtą finansavimą, tokius klausimus turite spręsti.“

NERAMINA DIDĖJANČIOS KAINOS

Tačiau, kaip pažymi meras, neramina infliacija ir kylančios energetinių resursų ir komunalinių paslaugų kainos.

Kaip buvo pažymėta LSA prezidento Mindaugo Sinkevičiaus susitikime su Prezidentu, dėl infliacijos ir didėjančių kainų savivaldybėse didėja ne tik besikreipiančiųjų gauti kompensacijas už šildymą skaičius, bet ir jas gaunančiųjų ratas – į jį jau patenka ir dirbantys asmenys, ir šeimos, gaunančios mažesnes ar vidutines pajamas.

Kitas infliacijos ir didėjančių kainų neigiamas padarinys – dėl mažų atlyginimų vis sunkiau rasti specialistų, norinčių dirbti savivaldybės administracijoje ir įstaigose. „Labai reikėtų padidinti valstybės tarnybos darbuotojų atlyginimus, nes konkuruoti su privačiais yra pakankamai sudėtinga. Kai parduo tuvs kasininkė pradeda uždirbti tiek pat, kiek savivaldybės investicijų ar teritorijų planavimo skyriaus specialistas, į valstybės tarnybą darosi vis sunkiau žmones pritraukti, – svarsto meras. – Truputį liūdina, kad iki šiol net negrąžintas valstybės tarnautojų atlyginimo koeficientas, buvęs iki 2008 metų krizės. Kai viskas brangsta, savivaldybė iškart pajunta, kad administracijoje

trūksta specialistų, o žmogiškieji ištekliai susiję su biudžetu.“

Tad, kaip teigia meras, valstybei nespren-džiant valstybės tarnyboje dirbančių specialistų atlyginimų klausimo, vis mažiau pageidaujančių joje dirbti.

SPECIALISTŲ TRŪKUMAS JAU STABDO PLĖTRĄ

„Be abejo, norėtusi išplėsti didelę dalį paslaugų. Reikėtų pritraukti daugiau švietimo pagalbos specialistų, sudaryti mokiniams didesnę neformalaus ugdymo programų pasirinkimą. Tačiau vėl susiduriame su realybe. Ar galima į Akmenę prisitraukti, tarkime, gerą krepšinio trenerį? Arba galbūt kažkam kyla klausimas, kodėl mes statydami baseiną neįrenginėjame penkių plaukimo takų? Ir viena didžiausių problemų yra ne baseino išlaikymas, o tai, kad jame nebus kam dirbti. Jei nerasi gero trenerio, kam kurti jo reikalaujančią infrastruktūrą. Turime puikią BMX trasą, bet neturime BMX dviračių trenerio. Nors tai olimpinė sritis, bet visos problemos paliekamos savivaldai. Toms problemoms spręsti reikalingų lėšų nėra. Būtų reikalingas geras violončelės mokytojas, bet ir vėl – savivaldybės savarankiškomis funkcijoms lėšų trūksta“, – vis aštrėjančią specialistų problemą apžvelgia Akmenės rajono meras.

Kaip pabrėžia pašnekovas, mažos savivaldybės yra atsidūrusios nelygiose konkurencinėse sąlygose su didmiesčiais. „Argi Vilniui reikalinga gydytojų pritraukimo programa? Nereikalinga. O mes turime iš savo vargano biudžeto rasti lėšų tokiai programai“, – teigia Vitalijus Mitrofanovas.

NEPARTNERIŠKA VALSTYBĖS POZICIJA

„Kelia abejonių kai kurie Vyriausybės reikalavimai. Suprantu, kad žmonės turi uždirbti, bet nlogiška, kai Vyriausybė pasako, kad dabar savivaldybė turi 30 proc. padidinti socialinių darbuotojų algą. Biudžetas, palyginti su praėjusiais metais, padidėjo tik 10 procentų, o darbo užmokesčių siūlo didinti iki 30 proc. O juk be darbo užmokesčio, augs ir aplinkos lėšų poreikis. Kažkaip balansas nebesueina. Ir taip yra visose srityse. Savivaldybėms sakoma ieškoti resursų kultūrai, švietimo pagalbos specialistams, socialinėms paslaugoms, o Vyriausybė stato tvoras“, – savivaldos ir Vyriausybės santykius apibūdina meras.

Pasak jo, stebina ir kiti Vyriausybės veiksmai. „Rajono moksleiviams reikalinga nauja sporto mokykla. Veikiančiąją nugriovėme, bet iš Valstybės investicijų programos jai atstatyti

reikalingų lėšų negauname. Praėjusiais metais savivaldybė iš savo biudžeto skyrė 3 mln. eurų. Tai sudaro dešimtadalį rajono biudžeto, bet išgirsti nebuvome. Nėra jokios savivaldybių įdėjimo į bendrą valstybės ūkį paskatos. Mokyklai atstatyti reikia maždaug 13 mln. eurų. Mūsų savivaldybė yra pasirengusi prisidėti 50 proc. Tokiai sumai mums reikia imti paskolą, bet pagal šiuo metu galiojančius įstatymus tokiam objektui skolintis negalime, nors kuriama infrastruktūra didina ir darbo vietų skaičių, – apie esančius savivaldybių suvaržymus užsimena Vitalijus Mitrofanovas. – Nors teigiama, kad savivaldybės prisidėjimas padeda greičiau gauti reikalingas lėšas, bet prisidėjimo sumos gan skirtingos. Vieni prisideda 20 procentų, kiti – 30 procentų, dar kitiems lėšos skiriamos ir be prisidėjimo. Tad gal bent per galimybės skolintis sudarymą būtų galima motyvuoti daugiau savų lėšų investuojančiai savivaldybei.“

Jau kuris laikas LSA bando įtikinti Seimo narius, Vyriausybę, kad reikalingos Fiskalinės drausmės įstatymo pataisos.

„Esu ne tik LSA Biudžeto ir ekonomikos komiteto pirmininkas, bet ir dvišalės komisijos narys. Nors Vyriausybės narių požiūris buvo gan skeptiškas, bet pagaliau derybose su Vyriausybe pavyko pasiekti, kad į pavasario sesiją įtrauktų konstitucinio Fiskalinės drausmės įstatymo pataisų svarstymą, sudarant savivaldybėms galimybę pasiskolinti lėšų prisidėjimui prie ES finansuojamų projektų“, – sako Vitalijus Mitrofanovas ir priduria, kad labai neaišku ir dėl pačių ES finansuojamų projektų, nes kol kas jie net nepradėti vykdyti.

Mero manymu, nesuvokiami valstybės sprendimai ir dėl kelių priežiūros. Susisiektimo ministerijai sujungus į vieną stambią įmonę visas Lietuvos regionuose buvusias kelių priežiūros tarnybas, kelių priežiūra pablogėjo. „Kai kreipiamės į šią tarnybą, atsakymas paprastas: mes vykdomė Lietuvos automobilių kelių direkcijos užsakymus. Dabar pasipylė duobės, o didesnė avarių dalis kyla būtent dėl prastos kelių būklės. Natūraliai kyla klausimas, ar tokiu požiūriu nežuodome savo žmonių keliuose, nes kelių priežiūra baisi. Tarnybos mašinos

atvažiuoja iki Naujosios Akmenės miesto, pabarsto, o keliolika kilometrų iki Latvijos sienos lieka nepabarstyta, nes, pasak jų, mažas mašinų srautas ir taupant lėšas kelias nebars-tomas, – nelinksmą kelių priežiūros vaizdą apibūdina Akmenės rajono meras. – Glumina ir kai kurių žvyrkelių programų sustabdymas. Planavome Kruopių miestelį sujungti su Papile, bet rinkdamiesi prioritetus, net nepaklausė savivaldybės vadovų, kokius kelius pirmiausia

reikėtų asfaltuoti, tad nuo Kruopių pasuko link Joniškio, kur transporto srautas nepalyginamai mažesnis. Labai abejoju, ar viena tarnyba gali gerai prižiūrėti visus kelius.

Sakyčiau, šalyje turime konstitucinį chaosą, o tai neigiamai atsiliepia ekonomikai. Svarbiausias Vyriausybės prioritetas turi būti jos vadovaujamos šalies piliečių gerovė. Deja, šios Vyriausybės nariai taip negalvoja. Iki šiol nesukurtas savivaldybių skatinimo mecha-

nizmas už pastangas didinant ir pritraukiant investicijas. Kai Saulius Skvernelis buvo premjeru, Vyriausybė buvo priėmusi sprendimą, kad, jei savivaldybėje yra tam tikras mokesčių fondų padidėjimas, savivaldybė dalį GPM gali panaudoti verslui. Nepaisant, kad buvo griežtas reglamentavimas, tai buvo geras sprendimas. Tačiau vėliau, motyvuojant, kad atėjo ekonominis sunkmetis, nors ekonominiai rodikliai lipo aukštyn, ta galimybė buvo nuimta.“

SAVIVALDYBĖ SKIRS KULTŪROS IR MENO STIPENDIJAS

Loreta KAŠKELIENĖ

Panevėžio miesto savivaldybė kviečia meno kūrėjus dalyvauti konkurse – teikti paraiškas kultūros ir meno stipendijoms gauti. Miesto biudžete tam numatyta 17 tūkst. eurų.

„Siekiamo paskatinti Panevėžio meno kūrėjų individualią kūrybinę veiklą, jų kūrybos procesą, todėl Panevėžio miesto savivaldybė šiemet vėl paskelbė konkursą kultūros ir meno stipendijoms gauti. Tikimės sulaukti puikių, originalių darbų“, – sako Panevėžio miesto savivaldybės administracijos Kultūros ir meno skyriaus vedėja Asta Čeponienė.

Pretenduoti į stipendijas gali pilnamečiai kultūros ir meno kūrėjai,

gyvenantys ir dirbantys Panevėžyje, jeigu jų veiklos objektas yra kultūra, menas, jo sklaida.

Prioritetas bus teikiamas jaunesiems (iki 35 m.) meno kūrėjams, taip pat kurių paraiškose nurodyta veikla turi išplėtotas sklaidos galimybes, projektas yra originalus, inovatyvus.

Vertinimo kriterijai: ankstesnės meno kūrėjo veiklos rezultatai, projekto aktualumas Panevėžiui, projekto rezultatas ir numatoma jo sklaida, jo meninė ir kultūrinė vertė. Vienam projektui kas mėnesį bus mokama 500 eurų stipendija, kuri gali tęstis nuo 1 iki 5 mėnesių.

Nustatytos formos paraiškos priimamos iki kovo 2 d. Išsami informacija – www.panevezys.lt – Konkursai.

ŠIAULIAI PATVIRTINO SVARBIAUSIUS MIESTO METŲ DOKUMENTUS

Vieni svarbiausių savivaldybės veiklos dokumentų – Šiaulių miesto savivaldybės 2022–2024 metų strateginis veiklos planas ir 2022 metų Šiaulių miesto biudžetas – patvirtinti Šiaulių miesto savivaldybės tarybos posėdyje. Numatomos šiemetinio biudžeto pajamos turėtų siekti net 188,8 milijonus eurų, taigi finansinis pyragas bus didesnis nei pernykštis. Suplanuotos lėšos leis toliau tęsti investicijas į miesto infrastruktūrą ir erdvių atnaujinimą, vien tokių prioritetinių projektų vertė siekia apie 21 mln. eurų.

Savivaldybės strateginis veiklos planas ir 2022 metų Šiaulių miesto biudžeto projektas sulaukė ištisų daug Tarybos narių diskusijų, klausimų ir pasiūlymų.

Pirminiai šių dokumentų projektai buvo pristatyti dar 2021-ųjų gruodį, išsamų pristatymą Šiaulių miesto savivaldybės administracija Tarybos nariams ir visiems miestiečiams

surengė sausio 19 ir 20 dienomis. Tarybos posėdžio metu svarstant strateginį veiklos planą, diskutuota su Administracijos atstovais apie priemones, kurios galėtų turėti įtakos vidutinio darbo užmokesčio mieste didėjimui, europinių lėšų mažėjimą, viešojo keleivinio transporto veiklos sąnaudas, socialinių pašalpų gavėjų skaičiaus augimą, sporto objektus ir miestiečių sveikatinimo programas, kelti kiti klausimai. 24 Tarybos nariai balsavo už strateginio veiklos plano patvirtinimą, 5 susilaikė, prieš balsavusių nebuvo.

„Mačiau, kaip kantriai buvo rengiamas šis planas, gyventojų, savo, frakcijos ir koalicijos vardu dėkoju Savivaldybės administracijai už šį svarbų dokumentą“, – po balsavimo sakė Šiaulių meras Artūras Visockas.

Pristatant biudžeto projektą, Šiaulių miesto tarybos nariai tikslinosi planuojamą surinkti mokesčių sumas, klausė apie įvairius inf-

rastruktūros projektus, biudžetinių įstaigų finansavimą, skolinimosi limitus, kalbėta apie gyventojų sveikatos klausimus. Už 2022 metų biudžetą balsavo 25 tarybos nariai, balsavusių prieš – 1, susilaikė 5 Tarybos nariai.

Numatomos biudžeto pajamos 2022 metais turėtų siekti apie 188,8 milijonus eurų. Mokesčiai sudaro 79 mln. eurų, dotacijos – 75,5 mln. eurų, metų pradžios likutis – 17,6 mln., kitos pajamos – 12,3 mln. Dotacijos šiemet mažėja, bet ženkliai didėja savivaldybei tenkanti surenkamų mokesčių dalis, nežymiai auga kitos pajamos.

Kaip įprasta, daugiausia lėšų, net 90,3 milijonai, bus skiriama švietimo sistemai, socialinės paramos programos įgyvendinimui – 49,5 mln., miesto infrastruktūros objektų priežiūrai ir modernizavimui numatoma skirti 30,7 mln. eurų.

Viešųjų ryšių koordinatorius Vitalis Lebedis

2022-IEJI – GALIMYBĖ MARIJAMPOLĖS KRAŠTUI IR SŪDUVAI ATRASTI

Neringa TUMELIENĖ

Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu, 2022-ieji yra Sūduvos metai. Šie atmintini metai paskelbti pažymint tai, kad 1422 m. pasirašius Melno taikos sutartį, Sūduvos kraštas visam laikui buvo prijungtas prie Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės, tad 2022 metais švenčiama Sūduvos krašto susigrąžinimo 600 metų sukaktis.

Skelbiant Sūduvos metus taip pat siekta įvertinti Sūduvos reikšmę Lietuvos valstybės istorijoje, pabrėžti šio krašto įtaką lietuvių kalbos, kultūros ir tapatybės formavimosi procesams, Lietuvos tautiniam atgimimui ir valstybingumo atkūrimui 1918 metais.

Apie Sūduvos metų svarbą plėtojant šiame krašte turizmą, turistinius išteklius ir kokias galimybes savivaldai atveria 2022 metų biudžetas kalbamės su Marijampolės savivaldybės meru Povilu Isoda.

Gerbiamas mere, Marijampolės savivaldybė „Adventur“ parodoje pristatė Sūduvos krašto turistinius išteklius. Ką verta aplankyti Jūsų kraštuose šiais Sūduvos metais?

Marijampolės savivaldybė prisistatydama „Adventur“ parodoje skelbė žinią, kad šie metai mums yra ypatingi – švenčiame 230-ąjį Marijampolės gimtadienį ir minime Sūduvos metus. Dažnai išgirstame, kad atvykusieji į mūsų miestą sako, kad Marijampolė labai romantiškas miestas. Jaukūs parkai, išpuoselėtos erdvės, svetingi žmonės, gardus maistas, ryškios miesto spalvos ir turtinga istorija, įdomūs visų metų renginiai tiesiog kviečia šiemet pasimatymus skirti būtent Marijampolėje. Taip pat, kartu su kaimynais esame parengę ir pažintinį maršrutą „Kelionė per Sūduvą“ į kurį įsileidę keliautojai galės pažinti šį nuostabų regioną.

Jūsų manymu, kuo Marijampolėi svarbūs Sūduvos metai ir kaip jie gali pasitarnauti?

Kiekviena graži sukaktis atkreipia visuomenės dėmesį, todėl tikimės, kad šie metai bus puiki galimybė Marijampolę atrasti tiems, kurie dar čia nebuvo. Sūduvos sostinė nusiteikusi romantiškai ir laukia visų norinčių ją pažinti ar atrasti iš naujo.

Kaip šiuos metus rengiasi paminėti Sūduvos sostinė?

Gimtadienio metus pradėsime minėti per tikrąjį Marijampolės gimtadienį – vasario 23 dieną. Šią dieną esame suplanavę parodas, nemokamas ekskursijas, jaunosios kartos

Povilas Isoda: „Matydamas, kiek turistų sulaukia Marijampolė, galiu drąsiai sakyti, kad esame lankomiausių miestų sąraše“.

sveikinimus, įvairias akcijas ir iš Marijampolės kilusių dainininkų koncertą.

Visi metai bus kupini įvairių renginių, ir jų tiek daug, kad tikrai neišvardinsiu, o kviečiu apsilankyti mūsų svetainėje www.marijampole.lt. Ir patiems pamatyti ką esame paruošę.

Turizmo plėtra – nemažos Lietuvos savivaldybių dalies planuose. Ką manote apie turizmo plėtros galimybes, kas džiugina, nuo ko labiausiai priklauso šio ūkio plėtros šaka ir kokias jos perspektyvas įžvelgiate?

Matydamas kiek turistų sulaukia Marijampolė, galiu drąsiai sakyti, kad esame lankomiausių miestų sąraše. Marijampolė turistus vilioja savo spalvomis, kurias kuria sienų tapyba ir jau pasaulyje žinomas projektas „Malonny“ – Marijampolė-Londono-Niu Jorkas. Visas aptarnavimo sektorius pas mus ištis gerai išvystytas: kavinės, restoranai, įvairių

kategorijų viešbučiai, įdomios pažintinės programos skatina atvykti turistus, ir kaip sakoma, palikti čia savo pinigus.

Mes taip pat galvojame apie turizmo plėtrą ir kaip tik šiuo metu ruošiamės planus ką reikėtų atnaujinti ar sukurti, kad atvykstantiems būtų galima pasiūlyti dar daugiau nei turime. Vis labiau į madą ateina vadinamasis „lėtasis“ turizmas, todėl norime išnaudoti ir šią nišą. Manau, kad turizmo plėtros galimybes priklauso ir nuo finansavimo, ir nuo pačių, norinčių kažką kurti žmonių. Turime puikų pavyzdį, kaip Marijampolės savivaldybės Šunskų seniūnijos seniūnas į savo miestelį pritraukia tūkstančius turistų. „Šunskų silkių kasykla“ intriguoja žmones, o atvykę jie atranda dar daugiau nei tikėjosi.

Patvirtintas Marijampolės savivaldybės biudžetas, kokias šių metų perspektyvas jis atveria savivaldybei?

Šiais metais patvirtinome gerokai didesnį biudžetą nei buvę prieš tai. Ir kaip visada, daugiau pinigų reiškia daugiau darbų. Investuosime lėšas gydytojų specialistų ir pedagogų pritraukimui į Marijampolės savivaldybę, daugiau lėšų skirsime neįgalųjų gyvenimo sąlygų gerinimui, statysime modulinis darželius, kad visi vaikai turėtų vietą darželyje, atnaujinsime ugdymo, kultūros ir sporto įstaigų infrastruktūrą, atnaujinsime gatvių apšvietimą, įrengsime vandens gerinimo įrenginius kaimiškose vietovėse, gerinsime susisiekimo infrastruktūrą: kelius, gatves, šaligatvius. Taip pat diegsime elektroninį bilietą, modernias švieslentes. Su gyventojų prisidėjimu reno-

vuosime ir plėsimė automobilių stovėjimo aikštes prie daugiabučių namų. Įrengsime naujų vaikų žaidimų aikštelių. Investuojame į Marijampolės LEZ, kuriame ruošiami dar trys sklypai investuotojams.

Kokia dalyvaujamojo biudžeto patirtis? Galbūt galima pateikti vieną kitą ryškesnį pavyzdį.

Kol kas dar negaliu pasidalyti patirtimi, nes nesame įgyvendinę dar nei vienos idėjos. Pernai gyventojai dar tik pažindinosi su šia naujiena, matome, kad šiemet jie aktyvesni, tad tikiuosi, kad kitais metais galėsime pasidalinti net ne vienu ryškesniu pavyzdžiu.

Dėkoju už pokalbį.

ŠEIMŲ POILSIUI PANEVĖŽIO RAJONE SUKURTAS ŽEMĖLAPIS

Danutė POCIUVIENĖ

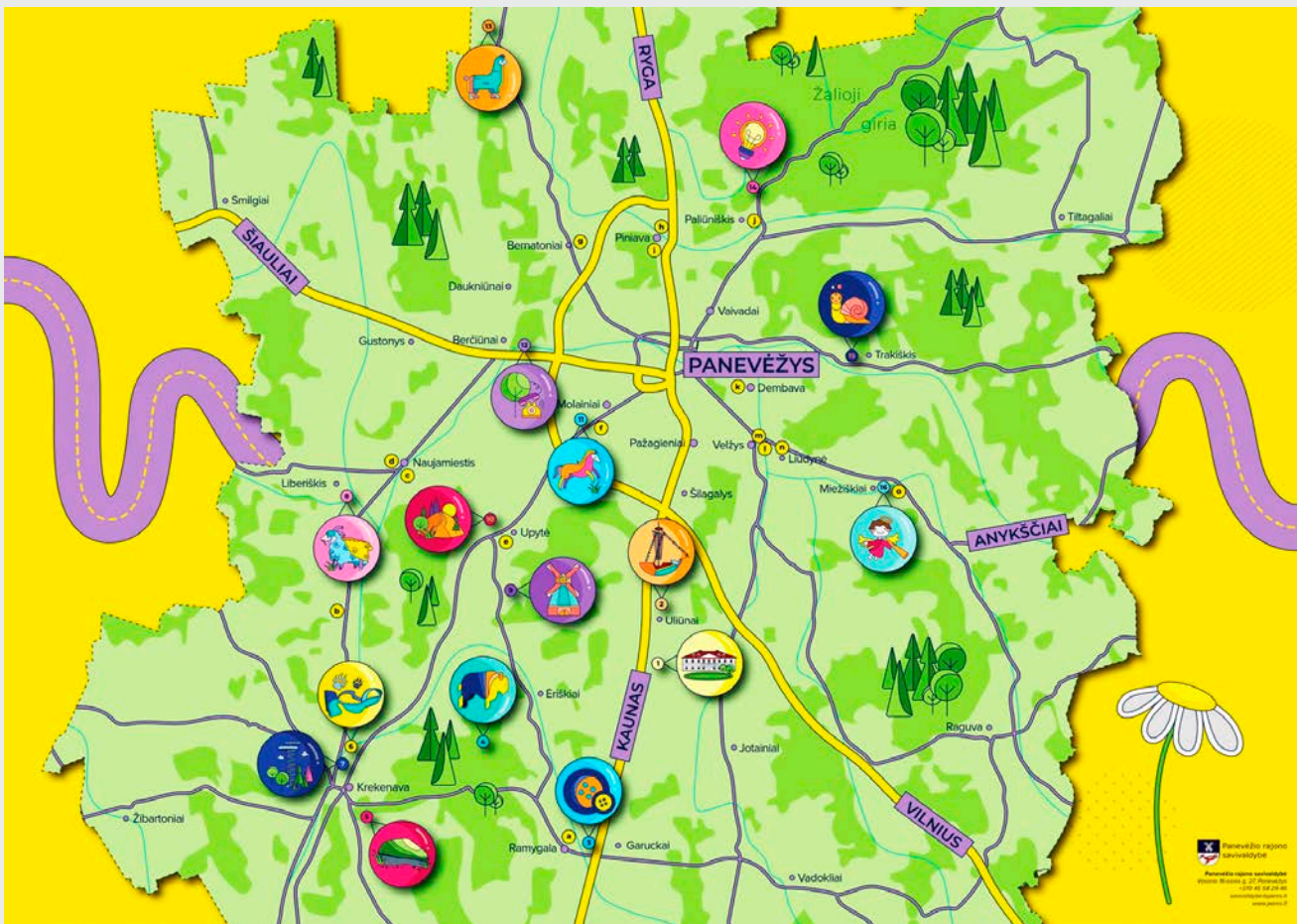
„Panevėžio rajonas – ir mažiems, ir dideliems“, – tokiu šūkiu Panevėžio rajono savivaldybė socialiniame tinkle pristatė naują lankytinų vietų Panevėžio krašte žemėlapi, pritaikytą šeimų poilsiui su vaikais.

Šiame Panevėžio plėtros agentūros parengtame leidinyje pateikta aktuali informacija šeimų turiniam laisvalaikiui su įvairaus amžiaus atžalomis. Maršrutai parinkti atsižvelgiant į jų patrauklumą vaikams, įdomumą ir saugumą. Stumbrynai, alpakų, sraigų ūkiai, žirgynai,

pažintiniai, pojūčių takai, muziejai, tarp kurių tokie unikalūs kaip sagų namelis, malūnas, linų muziejus „Idėjų bunkeris“ su interaktyviomis skulptūromis, Uliūnų kaime „Svajonių laivas“ ir daugelis kitų objektų nurodyti lankstinuke, kuris gali tapti puikiu įrankiu šeimai susiplanuoti kelionę taip, kad ji būtų džiaugsminga ir įdomi visiems.

Taip pat sudarytas maitinimo vietų, žaidimo aikštelių, poilsio erdvių sąrašas. Mažiesiems pateikiamos užduotėlės, kurios objektų lankymą pavers smagiu pažintiniu žaidimu.

Lankytinų vietų žemėlapių leidybą parėmė Panevėžio rajono savivaldybė.

MANTAS VARAŠKA: „REALIAI SAVIVALDYBĖS TOLIAU IŠLIEKA CENTRINĖS VALDŽIOS VEIKSMŲ ĮKAITĖMIS“

Apie tai, kaip gyvena maža savivaldybė, kokius gyventojams svarbius sprendimus priima ir su kokiais sunkumais susiduria kalbamės su Kazlų Rūdos savivaldybės meru Mantu Varaška.

Gerbiamas mere, kuo Kazlų Rūdos savivaldybei svarbūs 2021-ieji ir kokie darbai laukia 2022-aisiais?

2021 m. baigtos skausmingiausios, bet ateičiai ir valstybės numatomoms švietimo, sveikatos apsaugos sritims būtinos permainos. Pertvarkytos aštuonios mokyklos, sukurta konkurencinga didžioji Prezidento Kazio Griniaus gimnazija. Taip pat sujungėme ligoninę su PSPC, nauja įstaiga atitinka sveikatos centro statusą. Į vietinės ir regioninės reikšmės susisiekimą, kelius, apšvietimą pritraukėme apie 13 mln. eurų. Iš jų apie 4 mln. eurų su valstybės rezervu į kelius su būsimais dviračių takais link Višakio Rūdos ir karinių objektų. Pastatėme naują vaikų lopšėlį nuo vienu metų amžiaus vaikučiams, pradėjome turgaus, Kultūros centro statybas. Sėkmingai pardavėme apleistus žemės sklypus ir sudarėme sutartį su „Rivona“ dėl Norfos prekybos centro atidarymo 2022 m.

Dalies savivaldybių gyventojų siaubu tampa šildymo kainos. Galbūt mažos savivaldybės gyventojams tai neaktualus klausimas?

Žiemos sezono metu panaikiname savivaldybės įmonės investicijų grąžą šildymui ir nustatėme papildomą 0,45 ct kw/h kompensaciją fiziniams vartotojams iš priskaičiuoto įmonės Nekilnojamojo turto mokesčio. Rezultatas – sausio mėnesį šilumos kaina 8,07 ct, o tai mažiau už Lietuvos šildymo kainų vidurkį (8,23 ct).

Apie regioninę politiką pasakyta ir parašyta labai daug viltingų teiginių, tačiau ar tuos teorinius teiginius atitinka realūs veiksmai ir sprendimai?

Ne, realiai savivaldybės toliau išlieka centrinės valdžios veiksmų įkaitėmis. Pavyzdys: kelių tvarkymo ir priežiūros lėšos. Nors valdžia deklaravo, kad visos lėšos savivaldybių keliams teks bendrai, neišskiriant žvirkelių ar paprastojo remonto, tačiau vietoje to atsirado trimečiai planai su savais reitingais, lentelėmis, kurios neatitinka savivaldybių tikslų. Tokių pavyzdžių yra daugiau. Vis sudėtingiau vystyti paramos projektus, kadangi ES paramą skiriančios agentūros dėl bet kokio menkniekio stabdo projektų procesus, iš naujo tikrina pirkimus ir tarsi mėgina pateisinti savo valdininkų darbo prasmę.

Kaip galėtumėte apibūdinti centrinės valdžios ir savivaldos, ypač mažų savivaldybių, santykius?

Lygiavertės partnerystės nėra, naikinant viešų institucijų padalinius (Sodra, RC, VMĮ ir pan.), nesvarstomos netgi nuotolinių virtualių priemonių idėjos (su asmens tapatybės, dokumentų nuskaitymu, pareiškimų pateikimu per nuotolį).

Tačiau tos lygiavertės partnerystės nebuvimą rodo ir Seimo neskuba dėl tiesioginių mero rinkimų, tarsi jie būtų nereikalingi, įteisinimo, įvairūs pamąstymai dėl mero funkcijų.

2015 ir 2019 metų tiesioginiai mero rinkimai įrodė, kad jie yra reikalingi ir padedantys savivaldoje atsiskleisti atsakingiems, veikliams politikams. Sumažėjo tarybų krizių, bevaldysčių, gyventojai turi konkrečių aiškių pareigūną savo poreikiams ar pasiūlymams. Mero galias vertinu kaip pakankamas ir optimalias. Jose nieko nereikėtų keisti.

Kazlų Rūdos savivaldybės meras Mantas Varaška.

Šiemet startuoja „Tūkstantmečio mokyklų“ programa. Kaip ši programa atsilieps Kazlų Rūdos savivaldybės ugdymo tinklui?

Kaip minėjau, Kazlų Rūdos savivaldybė 2021 m. sujungė aštuonias mokyklas ir sukūrė didžiąją Prezidento Kazio Griniaus gimnaziją. Joje ugdoma per 1100 moksleivių, sumažėjo ūkio etatų dalis, padaugėjo etatų ir atsirado didesnių krūvių švietimo pagalbos specialistams. Pradėjo taupiau veikti bendri viešieji pirkimai, aktyvuotas e-moksleivio bilietas atsiskaitymui už transportą ir pietus. Pagal reikalavimus visiškai atitinkame Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos kriterijus. Iš „Tūkstantmečio mokyklų“ projekto tikimės realios paramos Gimnazijos pasirinktoms ugdymo kryptims.

Jūsų manymu, tai padės pagerinti ugdymo kokybę?

Kaip bebūtų, atsiranda kokybinės pažangos rodikliai, kurie turėtų motyvuoti mokyklas ir pedagogus. Pavyzdžiui, didesni, neišskaidyti mokytojų krūviai, daugiau ir įvairesnio neformalaus švietimo.

Gal plėtojant švietimą ir gerinant ugdymo kokybę turėtų būti aktyvesnis bendradarbiavimas su kitomis savivaldybėmis?

Nesutikčiau. Švietimas yra tarpusavio konkurencijos forma ir bendradarbiavimas galimas nebent minkštosiose, kvalifikacijos tobulinimo srityse.

Pandemija iškėlė nemažai sveikatos apsaugos problemų, ar jas padės išspręsti Vyriausybės patvirtinta Sveikatos priežiūros įstaigų tinklo pertvarka? Kokį įtaką tai turės Kazlų Rūdos savivaldybės sveikatos priežiūros įstaigų tinklui

Savivaldybės sveikatos priežiūros įstaigos jau sujungtos ir jau vykdo mobilios ambulatorinės slaugos funkciją. Medicinos punktai gyvenvietėse uždaromi, turtas perleidžiamas bendruomenėms arba privatizuojamas. Be Sveikatos apsaugos ministerijos iniciatyvų patys sudarėme sutartį su Lietuvos sveikatos mokslų universitetu ir tapome šeimos gydytojo specializacijos rezidentūros baze. Jau turime sutartis veiklai su trim rezidentais ir ketiname plėsti paslaugų ratą antrinio lygio konsultaciniuose profiluose.

Prieš pandemiją puoselėjote mintį sukurti lėtojo turizmo projektą. Galbūt tai jau tampa realybe?

Deja, vis dar esame procese.

Dejuo už pokalbį.

Kalbino Justė Brigė